

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти
(назва кафедри, циклової комісії)

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

«Розлади аутистичного спектра: історія, теорія та діагностика»
для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) (назва освітнього рівня, ОКР)
освітньої програми	016.01.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації (за наявності)	_____
	(назва спеціалізації)

Київ – 2023

ОПИС ПРОГРАМИ ЕКЗАМЕНУ

Поля форми	Опис поля форми
Київського університету імені Бориса Грінченка	
Кафедри <u>спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти</u>	Скрипник Тетяна Вікторівна, професор кафедри спеціальної психології, корекційної та Інклюзивної освіти
Програма Екзамену з дисципліни «Розлади аутистичного спектра: історія, теорія та діагностика»	Змістовий модуль 1. Історія науки про аутизм. Змістовий модуль 2. Діагностичні критерії та особливості проведення діагностичних процедур для дітей з РАС Змістовий модуль 3. Феноменологія аутизму. Змістовий модуль 4. Організація професійної допомоги дітям з РАС та їхнім родинам; вимоги до фахівців – учасників команди супроводу дитини з РАС
Курс	2
Спеціальність(спеціалізація)	Спеціальна освіта (логопедія)
Форма проведення: Письмова/усна/комбінована	Письмова
Тривалість проведення:	2 академічні години
Максимальна кількість балів	40 балів
Критерії оцінювання	За перше завдання – мах 10 балів за правильну, розгорнуту відповідь, з наявною аргументацією і власною позицією студента щодо розглядуваного питання За друге завдання – мах 15 балів за правильну, розгорнуту відповідь, аналіз проблемного питання, виокремлення головного, загального та специфічного, логічність та обґрунтованість. За третє завдання – мах 15 балів. У відповіді студента оцінюється орієнтація на знання з курсу, обґрунтованість відповіді з опорою на теоретичні знання курсу та творчий підхід до розв’язання завдання

Перелік допоміжних матеріалів:	
Орієнтовний перелік питань:	<p style="text-align: center;">ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ</p> <p style="text-align: center;"><i>Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену</i></p> <p><i>Питання репродуктивного характеру:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте відповідь на питання: Які типи осіб з аутизмом було описано засновниками науки про аутизм. Які принципові відмінності характеристик, наданих Л.Канером та Г.Аспергером. 2. Подайте перелік ознак РАС у дітей раннього віку. 3. Подайте визначення, чим високофункційні особи з аутизмом вирізняються від низькофункційних. 4. Дайте загальну характеристику діагностичних методик для встановлення діагнозу РАС. 5. Представте методи з науково доведеною ефективністю щодо підтримки й допомоги особам з РАС. 6. Розкрийте основи підходу з науково доведеною ефективністю ТЕАССН. 7. Напишіть вичерпне визначення аутизму як особливого виду дизонтогенезу. 8. Деталізуйте таку характеристику РАС, як стереотипії, а також розкрийте призначення цих стереотипій. 9. Деталізуйте таку характеристику РАС, як нерівномірність розвитку. У яких сферах розвитку дітей з РАС виявляється ця нерівномірність. 10. Дайте відповідь на питання: у чому новизна підходу щодо аутизму сучасного класифікатора хвороб (DSM-V) на відміну від застарілих (DSM-IV та МКБ-10). 11. У чому принципова відмінність підходу «Міжнародний класифікатор функціонування», 12. Розкрийте зміст виразу «Стійкий дефіцит соціальної комунікації та соціальної взаємодії». 13. Розкрийте зміст думки про те, що розлади аутистичного спектра не залежать від рівня інтелектуального розвитку. Відповідь конкретизуйте. 14. Дайте характеристику скринінгової методики СНАТ. 15. Детально розкрийте призначення двох видів діагностики: скринінгової та диференційної. 16. Розкрийте особливості диференційних методик для осіб з РАС. 17. Представте порядок встановлення діагнозу

«РАС».

18. Розкрийте особливості методик для поглибленої діагностики осіб з РАС та мету їх застосування.
19. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо визначення стану розвитку дитини з РАС.
20. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо визначення актуальних цілей навчання і розвитку дитини з РАС.
21. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо розроблення ІПР для дитини з РАС.
22. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо здійснення супроводу дитини з РАС у закладі освіти.
23. Надайте перелік спільних дій фахівців та батьків щодо проведення моніторингу динаміки розвитку дитини з РАС.
24. Складіть перелік 6-7 методів з науково доведеною ефективністю щодо допомоги і підтримки осіб з РАС.
25. Дайте відповідь на питання: Що таке «Візуальна підтримка» як метод з науково доведеною ефективністю?
26. Представте підходи до вибудовування співпраці фахівців з батьками аутичних дітей?
27. Дайте відповідь на питання: що таке «Соціальні історії» як метод з науково доведеною ефективністю?
28. Дайте відповідь на питання: що таке «ТЕАССН» як метод з науково доведеною ефективністю?
29. Дайте відповідь на питання: що таке «Класний менеджмент» і чому ця технологія сприяє позитивному перетворенню освітнього середовища?
30. Дайте відповідь на питання: що таке «Терапія з однолітками» як метод з науково доведеною ефективністю?

Питання аналітичного характеру:

1. Доведіть, що назва «розлади аутистичного спектра» є більш сучасною й доречною, ніж попередні терміни «синдром аутизму» або «ранній дитячий аутизм».
2. Представте, двосторонній процес налагодження продуктивної взаємодії між фахівцями і батьками, що відображає послідовні кроки організованої ними допомоги дитині з аутизмом.
3. Вибудуйте ієрархію найнеобхідніших заходів для дитини з РАС у контексті послідовної

	<p>допомоги для неї. Обґрунтуйте свою думку.</p> <ol style="list-style-type: none">4. Представте порівняльний аналіз аутизму як порушення розвитку та подібних до нього порушень (3-4 приклади).5. Поясніть, що означає фраза про РАС «наскрізне порушення розвитку». Дайте розгорнуту відповідь з деталізацією.6. Поясніть, чому важливо підкреслювати, що аутизм має неврологічну (а не психіатричну) природу.7. Серед ранніх ознак розладів аутистичного спектра ретельно прокоментуйте ті, які заслуговують на особливу увагу. Обґрунтуйте свою відповідь.8. Зробіть порівняльну характеристику осіб з шизофренією та осіб з РАС, у якій треба подати принципово різні їхні прояви. Обґрунтуйте важливість розбиратися у цих відмінностях.9. Наведіть 5 переваг того, що фахівці та батьки дітей з РАС мають працювати у режимі командного супроводу.10. Наведіть 3-4 цінних характеристик, які мають методи з науково доведеною ефективністю.11. Доведіть, що у моделі системної допомоги дітям з аутизмом однаково цінними є як зовнішні, так і внутрішні ресурси.12. Поясніть, як Ви розумієте вираз «якість життя». Поясніть, чому саме треба приділити найбільшу увагу для того, щоб якість життя дитини з аутизмом підвищилася?13. Поясніть, яка особливість розвитку осіб з аутизмом зумовлює їхній успіх в оволодінні електронікою. Як педагоги мають організовувати ефективні заняття з аутичними дітьми з опорою на ці їхні особливості розвитку.14. Дайте відповідь на питання: Чим можна пояснити успіх осіб з аутизмом у таких видах діяльності, як малювання, математика, музичне мистецтво, наукові дослідження?15. Дайте відповідь на питання: Які спеціальні уміння має мати команда супроводу дітей з аутизмом на відміну від команд супроводу дітей з іншими особливими освітніми потребами?16. Дайте відповідь на питання: Яким напрямом розвитку у плані підготовки дітей з аутизмом до інклюзивного навчання треба надати перевагу? Обґрунтуйте свою думку.17. Дайте відповідь на питання: Як Ви розумієте вислів «життєва компетентність дітей з аутизмом». Які першочергові дії треба зробити команді супроводу для досягнення
--	---

цими дітьми життєвої компетентності? Обґрунтуйте свою думку.

18. Дайте відповідь на питання: Як Ви розумієте вислів «соціальна адаптація»? Які першочергові дії треба зробити команді супроводу для досягнення цими дітьми життєвої компетентності? Обґрунтуйте свою думку.
19. Наведіть наукове обґрунтування, чому для осіб з РАС доречно застосовувати метод «Візуальна підтримка».
20. Напишіть не менше трьох вимог до грамотно організованої корекційно-розвивальної роботи з аутичними дітьми. Обґрунтуйте свою думку.
21. Доведіть, що альтернативна комунікація пришвидшує, а не уповільнює (як вважають інколи батьки) мовленнєвий розвиток дитини з РАС.
22. Дайте відповідь на питання: Яке значення має психомоторна сфера у межах цілісного розвитку аутичної дитини та які підходи з науково-доведеною ефективністю варто застосовувати для розвитку цієї сфери?
23. Дайте відповідь на питання: Яке значення має соціально-емоційна сфера у межах цілісного розвитку аутичної дитини та які підходи з науково-доведеною ефективністю варто застосовувати для розвитку цієї сфери?
24. Розкрийте можливості та обмеження методу альтернативної комунікації (обмін комунікативними картками та зображеннями).
25. Поясніть, як технологія «Класний менеджмент» може сприяти розвитку: 1) самостійності як нормотипових дітей, так і дітей з ООП, 2) становленню їхніх соціальних якостей.

Питання практичного характеру

1. Розробити модель «Ефективний розвиток соціально-емоційної сфери у дітей з РАС».
2. Напишіть рекомендації для вчителя-логопеда (6-7 пунктів) щодо особливостей проведення корекційно-розвивальних занять для дітей з РАС.
3. Намалюйте приклад візуальної підтримки для дитини з аутизмом і поясніть, коли і як саме треба застосовувати цей варіант візуальної підтримки.
4. Розробіть алгоритм роботи логопеда з опорою на головні критерії методів з науково доведеною ефективністю для дітей з РАС.
5. Опишіть ситуацію, у якій може відбуватися

	ефективне засвоєння дитиною з РАС комунікативних навичок з опорою на метод PECS.
Екзаменатор _____ (підпис)	Скрипник Тетяна Вікторівна
Завідувач кафедри _____ (підпис)	Мартинчук Олена Валеріївна